

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Den nye

Latin- og Realskole paa Nørrebro.

MEDDELELSER

ved

Dr. phil. **Fr. Winkel Horn** og cand. phil. **Emil Slomann,**

Skolens Bestyrere.

1885
Skolens Bestyrere's Studiesamling
Band V.

Den nye
Latin- og Realskole paa Nørrebro.

MEDDELELSER

ved

Dr. phil. **Fr. Winkel Horn** og cand. phil. **Emil Slomann**,

Skolens Bestyrere.

Den Skole, som vi fra Slutningen af Sommerferien d. A. aabner i Blaagaardsgade Nr. 15, Kjøbenhavn N, skal være en Forberedelses-, Latin- og Realskole. Den optager Elever ganske uforberedte, saa vi selv kan have Lejlighed til at lægge den første Grund hos Børnene, og lægge den netop saaledes, som det efter vor Mening er bedst og bedst vil passe med den fortsatte Undervisning, som den ledes af os. Men der optages ogsaa Elever i en noget ældre Alder. Den Vanskelighed, der kan synes at ligge i, at i en saadan begyndende Skole som vor Elever af forskjellig Alder undervises sammen, opvejes i Virkeligheden ved, at det ringere Antal gjør det muligt for Læreren i en ganske særlig Grad at have sin Opmærksomhed fæstet paa hvert enkelt Barn.

Naar vi har udtalt, at det er vor Hensigt, at Skolen skal blive en Latin- og Realskole, er dermed sagt, at der med Hensyn til Undervisningens Stof, de Fag, hvori der skal undervises, og det Omfang, i hvilket de skal læres, i Hovedsagen ikke hos os vil findes Afvigelser fra andre Latin- og Realskoler, da det ved Love og Anordninger er bestemt, hvad Eleverne skal kunne til de Afgangsexaminer, de indstilles til. Men Maaden, hvorpaa Fagene ordnes Skolen igjennem, og Maaden, hvorpaa der undervises i dem, kan være højst forskjellig, og det er vore Tanker herom, vi i det følgende vil an-

tyde i al Korthed og med Bestræbelse for ikke at love mere, end vi fortrøster os til at kunne holde.

Det vil altid være en stor Overgang for et Barn at komme fra Hjemmet til Skolen, og det er Skolens Opgave at gjøre Forandringen saa lille som muligt. Her er meget at passe. Men Hovedvanskeligheden ligger i, at, medens de Erfaringer, gjennem hvilke Barnet hidtil har udviklet sig fra det Øjeblik af, da det begyndte at skjønne, er komme til det uordnede, tilfældige, bestemte alene ved Omgivelsernes Forhold, og forskjellige altsaa for de forskjellige Børn, saa har Skolen planmæssig ordnet en hel Række af Kjendsgjerninger, som Barnet skal tilegne sig. Det bliver nu saa let Tilfældet, at Skolen bringer sit Lærestof frem i fuldt færdig Form: saadan er det, vil I mærke jer det og huske det til næste Gang! Der er den Fejl herved, at Barnet fra selv at iagttage, sammenføje Erfaringer og ved fornyet Iagttagelse rette og udvide de allerede gjorte Erfaringer gaar over til at faa Kjendsgjerningerne umiddelbart meddelte. Paa denne Maade slappes Selvvirksomheden i Skolen. Men det véd enhver, at man optager ganske anderledes friskt og sundt og bevarer langt sikrere det, som man selv opdager, end hvad der meddeles én fix og færdigt af en anden. For at kunne bevare det friske, frejdige i Barnenaturen maa man altsaa sørge for at følge den naturlige Erkjendelsesvej og saa vidt muligt bringe alt det, som Skolen i planmæssig ordnet Rækkefølge vil meddele Børnene, frem saaledes, at det bliver Barnet selv, der iagttager og opdager. Og i de Fag, hvor dette ikke umiddelbart kan finde Sted, gjælder det om at meddele det ny Stof i en saadan Form, at det kommer til at ligge Barnets egne Oplevelser nær; igjennem Sammenligning med det bekjendte gjøres det saa til personligt Eje for Barnet. For det første maa Skolen altsaa sørge for, at saa vidt muligt alt, hvad der meddeles Barnet, vækker en Forestilling, og en korrekt Forestilling hos det, bliver virkelig

tilegnet; og dernæst maa man ogsaa søge at klare Forestillingerne om de Forhold, Børnene allerede har lært at kjende. Det er forbavsende, hvor mange rent forkerte Ideer endog om meget dagligdags Ting man kan se Folk slæbe fra Barnealderen over i den voxne Alder. Spørgsmaalene skal have Lov til at gro frodig frem hos de smaa, som det er naturligt for dem, og Kammeraterne skal, hvor det er muligt, have Lov at besvare dem. Til Elevernes Spørgsmaal og Svar knyttes Lærerens Fortælling og Forklaring, og Forklaringen tydeliggjøres gennem Billeder og Gjenstande, der fremvises og gjenmemgaas. Der er her en vid Mark for Undervisningen, en rig Kilde til Gavn og til Glæde for Børnene. Det maa udtrykkelig fremhæves: til Glæde for Børnene. Som det er urigtigt at give et sundt Barn en Føde, det har Væmmelse for, fordi selve Væmmelsen er Beviset for, at det ikke trænger dertil, saaledes er det, at et Barn ikke føler Glæde ved Undervisningen, et Vidnesbyrd om, at denne ikke er afpasset efter dets Fornødenhed. Det er ikke Meningen, at Skolens Opgave kun er den at holde Børnene ved godt Humør, saa den Lærer, der sagde bedst Vittigheder, var bedst. Glæden skal gro frem som Glæde ved selve det at lære. „Det er saa skjønt at lære som at leve“, det gjælder baade for Børn og voxne. Naar man kun i Kundskabsmeddelelsens Indhold passer at gaa fra det enkelte til det sammensatte, fra Tilfældene til Reglen, og ikke omvendt, og naar man i Formen sørger for at rette Udtryk og Sammenligninger efter Barnets Standpunkt, naar man altsaa følger de Regler, som selve Barnets Natur paabyder, saa vil Børnene lære let og lære med Glæde.

Det er i Henhold til det foranstaaende vor Hensigt ved Staveundervisningen at benytte den saakaldte Læseskrivemethode. Medens man almindeligvis, naar man lærer Bogstaver, har tre forskjellige Ting at lære Børnene samtidig: Bogstavets Navn (em, haa), dets Tegn

(m, h) og dets Lyd (som ikke lader sig skrive), lader man ved Læseskrivemethoden Eleven skrive Bogstavet efter og samtidig lære dets Lyd, saa disse Ting følges fuldstændig ad, og det tredje, Bogstavnavnet, holdes udenfor, til Barnet er aldeles sikkert i Tegn og Lyd; saa læres Navnet.

Hvad **Sprogundervisningen** angaar, agter vi af de samme pædagogiske Grunde gennemgaaende at bygge denne paa Professor Listovs Undervisningstanker. Vi vil alt-saa lade Engelsk være det første fremmede Sprog, som Børnene lærer, fordi det i sine Former er saa nær beslægtet med Dansk og har en saa overordentlig let Grammatik. Derefter følger Fransk, hvis Grammatik, skjønt langt vanskeligere end den engelske, dog er betydelig lettere end den tyske; endelig Tysk. Hvert Sprog faar i det første Aar et stort Timeantal (6 Timer ugentlig), for at Grunden deri kan blive lagt saa sikkert som muligt.

I det hele vil vi bestræbe os for at frembringe en virkelig Enhed i Skolens Arbejde, dels ved at søge at gennemføre en direkte, for Eleverne tydelig Forbindelse mellem Undervisningsfagene, dels ved paa de forskellige Trin at samle Arbejdet om Centralfag, dels ved i hver Klasse at lade en enkelt Lærer have et betydeligt Timeantal og saa lade ham have et særligt Tilsyn med Klassen. Vi regner dette for at være et aldeles afgjørende Hovedpunkt i Skolens Arbejde og vil i særlig Grad have Opmærksomheden henvendt derpaa; vi skal i de følgende Aars Programmer give Meddelelser om, paa hvilken Maade vi gennemfører denne Tanke. Det er let at sige, hvad man vil gjøre, men det er bedre at vise, hvad man har gjort.

Undervisningen i **Modersmaalet** vil fra først af foruden Undervisning i Læsning og Stavning blive Undervisning i Tænken og Forstaaen; det gjælder om paa ethvert Punkt at sikre sig, at det Begreb, som Ordet udtrykker, er tilegnet saaledes, at Eleven selv kan an-

vende det rigtig. Og da Modersmaalet er det Middel, hvorved vi udtrykker alle vore Tanker og Forestillinger, bliver Undervisningen i alle Fagene tillige Undervisning i Dansk, og det vil altsaa være naturligt, at Dansk Skolen igjennem er Centralfag. Det er derfor glædeligt, at Anordningen om almindelig Forberedelsesexamen har tildelt Dansk en saadan Stilling, idet nu Evnen til at udtrykke sig i Modersmaalet og Kjendskabet til dets Literatur er gjort til Hovedfordringer ved denne Prøve. Vi har Erfaringer for, med hvor megen Interesse Eleverne omfatter Faget i dets nuværende Skikkelse, og det passer ganske ind i den Tankegang, hvorefter vi i det hele vil lede Skolen.

I **Historie** og **Geografi** vil vi søge at gjøre Undervisningen saa anskuelig som muligt, for det første gennem Fremstillingen, der skal søge at give virkelige Forestillinger, for det andet gennem Billeder. Vi vil gjøre os Umag for at lade disse Fag med deres store Virkelighedsindhold virke ind paa Børnene netop i Kraft af denne Egenskab, og alt, hvad der kan støtte denne Bestræbelse, vil blive benyttet. De Billeder, vi bruger til Undervisningens Anskueliggjørelse, skal ikke blot fremtages i de paagjældende Timer; der skal til Stadighed i Klasserne findes saadanne Billeder ophængte, for at Indtrykket kan fæstne sig. Der opnaas ogsaa herved, at Skolestuen faar et Præg af Hygge, som har sin store Betydning.

Det er Meningen i de øvrige Fag ligesom i de her nævnte at sætte som Opgave det at gjøre Undervisningen klar og fyldig, livfuld og tiltrækkende for Eleverne. Vi vil søge at knytte Børnene til Skolen. Da det nu er Skolens Opgave at udvikle alle de Evner hos dem, som Livet siden hen stiller Fordringer til, har vi bestemt at optage et helt nyt Fag i Undervisningsplanen. Det er **Haandgjerning** („*Sløjd*“). Medens Gymnastiken

udvikler Børnene rent legemlig, og de almindelige Skolefag udvikler Aandsevnernes theoretiske Side, vil Undervisning i Haandgjerning udvikle den praktiske Sans. Man vil herved opnaa at faa inddraget en hel ny Side af Barnenaturen under Skolens Ledelse; Evner, som ellers enten ligger brak og derved slappes, eller som gror op uden Ledelse, vil her blive planmæssig benyttede. Drengene, som ellers ikke kan vinde med i den øvrige Undervisning og derved bliver lede ved Skolen, vil slutte sig ivrig til dette Fag og her vinde Friskhed ogsaa til de øvrige. Og alle vil de i Haandgjerningen finde en sund og fovnøjelig Syssel ogsaa i deres Fritid. Haandgjerningssagens varme Forkæmper, Hr. *Axel Mikkelsen*, har paataget sig at lede denne Side af Undervisningen; der skal ogsaa i vore kommende Programmer blive givet yderligere Meddelelser om denne Sag.

Idet vi, som det forhaabentlig vil fremgaa af det foregaaende, vil bestræbe os for at give Eleverne en fyldig og omfattende Uddannelse, maa vi naturligvis lægge megen Vægt paa, at Skolen og Hjemmet kommer til at staa i et nært og godt Forhold til hinanden. Vi vil søge at gjøre Skolen til et andet Hjem for Eleverne, med et godt Hjemms Aand over sig; men vi maa saa ogsaa fordrø, at Forældrene respekterer Skolens Anordninger og lader Eleverne rette sig efter disse i ét og alt. Skulde der være noget, som Forældrene ønsker at bringe frem, beder vi dem henvende sig til os personlig uden for Skoletiden.

Skolens Lokaler er, som før bemærket, i Blaagaardsgade Nr. 15. De forsynes med Skolemateriel efter de nyeste og bedste Konstruktioner. Det er vor Hensigt, saa snart Forholdene maatte tillade det, at opføre en ny, fuldstændig tidssvarende Skolebygning.

Med Hensyn til, hvilke Lærebøger der skal bruges, vil Forældrene faa Meddelelse, efterhaanden som Børnene er blevne prøvede og Klasserne ordnede.

Skolebetalingen er fastsat saaledes:

1	Fællesklasse	5	Kr.
2	—	6	-
3	—	8	-
4	—	10	-
5	—	11	-
6	—	12	-

I	Latin- og Realklasse	}	14	Kr.
II	— - —			
III	— - —	}	16	Kr.
IV	— - —			
V	Latinklasser	}	18	Kr.
VI				

Desuden betales der for hver ny Discipel 4 Kr. i Indskrivningspenge, og hver Elev betaler aarlig 4 Kr. til Brændsel og Inventarium. (Se nedenfor.)

Vi gjør dernæst opmærksom paa følgende Bestemmelser, der gjælder for samtlige private Latin- og Realskoler i Kjøbenhavn:

- 1) Naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder en smitsom Sygdom, maa Skolen forlange strax at modtage Meddelelse derom.

Er Sygdommen Skarlagensfeber, Difteritis eller en anden farligere Sygdom, vil det ubetinget være nødvendigt at forbyde alle Disciple fra Hjem, hvor der findes Patienter med disse Sygdomme, Adgang til Skolen, indtil al Fare for Smitte er forbi.

Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre mindre farlige smitsomme Sygdomme i Reglen ikke være nødvendigt at formene Disciple fra Hjem, hvor disse Sygdomme findes, Adgang til Skolen.

- 2) De Skoler, der have Dimissionsret til Universitetet, have samme Priser for Undervisningen i alle studerende og Realklasser. (Se ovenfor.)

- 3) For Brødre, der samtidig besøge Skolen, gives Moderation, saaledes, at den ældste Broder betaler fuldt ud, den anden og tredje Broder hver 2 Kroner under fuld Betaling, den fjerde betaler intet.
- 4) Til Brændsel og Inventarium betaler hver Discipel 4 Kr. om Aaret.
- 5) For hver ny Discipel betales 4 Kr. i Indskrivningspenge.
- 6) Naar en Discipel forsømmer Skolen paa Grund af Sygdom, betales for den Maaned, hvori Sygdommen begyndte, og for den følgende Maaned. Denne Regel finder ogsaa Anvendelse paa de Disciple, der maa holdes borte fra Skolen paa Grund af Sygdom i Hjemmet.
- 7) Udmeldelser maa ske med en fuld Maanedes Varsel; der betales altsaa for den Maaned, i hvilken Udmeldelsen sker, og for den følgende.

Kjøbenhavn, Sommeren 1885.

Fr. Winkel-Horn,
Dr. phil.

Emil Slomann,
Cand. phil.